

Statsrådets skrivelse till riksdagen om förslagen till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av programmet för ett digitalt Europa för perioden 2021—2027 och till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av programmet för den inre marknaden, konkurrenskraft för företag, inklusive små och medelstora företag, och europeisk statistik samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 99/2013, (EU) nr 1287/2013, (EU) nr 254/2014, (EU) nr 258/2014, (EU) nr 652/2014 och (EU) 2017/826

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen kommissionens förslag av den 6—7 juni 2018 till (1) Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av programmet för ett digitalt Europa för perioden 2021—2027 och (2) Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av programmet för den inre marknaden, konkurrenskraft för företag, inklusive små och medelstora företag, och europeisk statistik samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 99/2013, (EU) nr 1287/2013, (EU) nr 254/2014, (EU) nr 258/2014, (EU) nr 652/2014 och (EU) 2017/826 och en promemoria om förslagen.

Helsingfors den 13 juli 2018

Näringsminister Mika Lintilä

Handelsråd Antti Eskola

ARBETS- OCH NÄRINGS-
MINISTERIET

PROMEMORIA
13.7.2018

EU/2018/1234
EU/2018/1216

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM INRÄTTANDE AV PROGRAMMET FÖR ETT DIGITALT EUROPA FÖR PERIODEN 2021—2027 EU/2018/0227. FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM INRÄTTANDE AV PROGRAMMET FÖR DEN INRE MARKNADEN, KONKURRENSKRAFT FÖR FÖRETAG, INKLUSIVE SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG, OCH EUROPEISK STATISTIK SAMT OM UPPHÄVANDE AV FÖRORDNINGARNA (EU) NR 99/2013, (EU) NR 1287/2013, (EU) NR 254/2014, (EU) NR 258/2014, (EU) NR 652/2014 OCH (EU) 2017/826 EU/2018/1216

1 Bakgrund till förslagen

Europeiska kommissionen offentliggjorde som en del av lagstiftningspaketet i anslutning till den fleråriga budgetramen 6.6.2018 ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ett program för ett digitalt Europa (COM(2018) 434 final) och 7.6.2018 ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av programmet för den inre marknaden, konkurrenskraft för företag, inklusive små och medelstora företag, och europeisk statistik samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 99/2013, (EU) nr 1287/2013, (EU) nr 254/2014, (EU) nr 258/2014, (EU) nr 652/2014 och (EU) 2017/826 (COM(2018) 441 final).

Förslagen hör under rubrik 1 inre marknaden, innovation och digitalisering i EU:s budgetram.

1.1 Programmet för ett digitalt Europa

Det föreslagna programmet stöder den digitala omvandlingen av det europeiska samhället och ekonomin.

Enligt kommissionen ska EU inleda åtgärder inom vissa områden som kräver strategiska investeringar och där de kritiska investeringarna är för storskaliga för de enskilda medlemsstaterna, de väsentliga resurserna är spridda och befinner sig på olika håll i Europa (som till exempel högpresterande datorsystem) och det är viktigt att säkerställa gränsöverskridande interoperabilitet.

Det föreslagna digitala programmet är det första av sitt slag och dess syfte är att sammanföra finansieringen till det rättsliga ramverk som har skapats i initiativet Digital inre marknad. De nuvarande programmen, som till exempel Horisont 2020, Ett sammanlänkat Europa, Kreativa Europa och strukturfonderna täcker vissa element i anslutning till den digitala omvandlingen av ekonomi och samhälle.

Det behövs emellertid ett program på EU-nivå som tillåter EU:s gemensamma åtgärder och ställning som pionjär i strävan att nå digital kapacitet inom områden som påverkar tillväxt, sysselsättning och hållbar utveckling. I enlighet med toppkonferensen Digital Summit i Tallinn i september 2017 och Europarådets och Europaparlamentets slutsatser omfattar dessa områden högpresterande datorsystem, artificiell intelligens, cybersäkerhet och avancerade digitala färdigheter samt digital omvandling på nyckelområdena inom industri och samhälle. Även i samråd, rådgivningar och konferenser i anslutning till kommissionens budgetram efter 2020 har behovet av gemensamma investeringar som är kritiska för digitaliseringen lyfts fram.

1.2 Programmet för den inre marknaden

Syftet med förslaget är att det med hjälp av programmet för den inre marknaden ska vara lättare att undvika överlappningar och att koncentrera samarbetet mellan delområdena som är kritiska för den inre marknaden. Enligt kommissionen handlar det om ett modernt, enkelt och flexibelt program under vilket ett stort antal för den inre marknaden kritiska insatser som tidigare har finansierats med stöd av särskilda budgetmoment eller som del av en annan rubrik i budgetramen samlas.

2 Förslagets mål och huvudsakliga innehåll

2.1. Programmet för det digitala Europa

Förslagets syfte är att inrätta ett nytt program för ett digitalt Europa för programperioden 2021—2027 och att förbättra EU:s internationella konkurrenskraft samt utveckla och förstärka Europas strategiska digitala kapaciteter. Med hjälp av programmet utökas och maximeras fördelarna av den digitala omvandlingen för alla Europas medborgare, offentliga förvaltningar och företag. Programmet delas in i följande fem mål eller pelare som anknyter till varandra: högpresterande datorsystem, artificiell intelligens, cybersäkerhet och förtroende, avancerad digital kompetens och utnyttjande av digital teknik, digital kapacitet och interoperabilitet.

Kommissionen föreslår att ca 8,2 miljarder euro i fasta priser för 2018 används på det nya programmet för ett digitalt Europa. Stödberättigande kriterier i anslutning till finansieringen, finansieringsandelar och andra villkor för genomförandet bestäms i arbetsprogrammen.

Tabell 1. Fördelning av medel i det nya programmet för ett digitalt Europa, miljarder euro.

Programmets mål	2021–2027
Högpresterande datorsystem	2,4
Artificiell intelligens	2,2
Cybersäkerhet och förtroende	1,8
Digitala färdigheter	0,6
Användning av digitala teknologier och interoperabilitet	1,2
Sammanlagt	8,2

Programmet ska stöda följande centrala åtgärder:

1) I fråga om **högpresterande datorsystem** (High Performance Computing) stöder programmet Unionens gemensamma, högklassiga och globala ekosystem som främjar konkurrenskraften, möjliggör Unionens egen konkurrenskraftiga teknologiska leveranskedja, främjar toppkompetens i anslutning till tillämpningar av högpresterande datorsystem och utvidgar tillgången och användningen av högpresterande datorsystem. Syftet är att inrätta och driva en superdator- och datainfrastruktur av världsklass med färdigheter i exaskala före 2022/2023 och därefter utrustning i post-exaskalan före 2026/2027.

2) Kärnkompetensen och kapaciteten för **artificiell intelligens** byggs upp och stärks inbegripet dataresurser och algoritmer ('bibliotek') och dessa görs tillgängliga för företag och offentliga förvaltningar. Dessutom stärks och främjas förbindelser mellan befintliga test- och experimentanläggningar för artificiell intelligens i medlemsstaterna. De digitala innovationsknutpunkterna ger tillgång till testmöjligheter och kompetens till småföretag och

på lokal nivå. Samtidigt utökas investeringar i forskning och innovation i programmet Horisont Europa.

3) I fråga om **cybersäkerhet och förtroende** stöder programmet tillsammans med medlemsstaterna upphandlingen av avancerade cybersäkerhetsverktyg och IT-system samt utnyttjande av europeisk kompetens och europeiska färdigheter i anslutning till cybersäkerheten.

4) I anslutning till **avancerade digitala färdigheter** säkerställs att studerande, utexaminerade och den nuvarande och kommande arbetskraften oavsett vistelseort enkelt kan nå och utveckla färdigheter som behövs för att kunna utnyttja högpresterande datorsystem, artificiell intelligens och cybersäkerhet. Enligt kommissionens förslag är genomförarna de digitala innovationsknutpunkterna och kompetenscentren som kommissionerna utarbetar genomförandeprogrammet tillsammans med.

5) I fråga om **utnyttjande av digital teknik, digitalkapaciteter och interoperabilitet** är syftet att säkerställa att särskilt små och medelstora företag, den offentliga sektorn och nyckelområden i samhället, som till exempel hälsa, utbildning, transport, energi, miljö, kultur samt rättsväsendet utnyttjar digital teknik (särskilt högpresterande datorsystem, artificiell intelligens och cybersäkerhet). Dessutom stöds interoperabilitetslösningar och utveckling av nätverksarbete i digitala innovationsknutpunkter.

Nätverket av digitala innovationsknutpunkter som skapas under det första året av genomförandet av programmet och som ska stöda företag och den offentliga sektorn i den digitala omvandlingen spelar en central roll. Med digitala innovationsknutpunkter avses rättsliga aktörer som väljs genom ett öppet och konkurrensbaserat förfarande för att genomföra programmets åtgärder, särskilt tillhandahålla teknisk kompetens, experimentanläggningar och tillämpningar som den digitala omvandlingen förutsätter. Enligt artikel 16 tillhandahåller medlemsstaterna i nätverket som bildas i början av kandidatens program genom ett öppet och konkurrensbaserat förfarande bland annat kompetenser som förutsätts av innovationsknutpunkterna, förvaltningskapacitet, den personal som behövs och infrastrukturer.

Kommissionen fattar utgående från kandidatenheterna ett beslut om enheterna i det första skedets nätverk och tilläggskriterierna är tillgänglig finansiering, behovet av att säkerställa industrins intressen och offentliga intressen samt balanserad geografisk täckning.

I fortsättningen väljs de digitala innovationsknutpunkterna ut genom ett öppet och konkurrensbaserat förfarande, på ett sätt som säkerställer bredast tänkbara geografiska täckning i Europa. Antalet enheter i nätverket ska stå i proportion till befolkningen i en medlemsstat. Det ska finnas minst en digital innovationsknutpunkt i varje medlemsstat. De digitala innovationsknutpunkterna kan få medel i form av bidrag. Detta behandlas mera ingående i den kompletterande U-skrivelsen.

2.2 Programmet för den inre marknaden

Kommissionen föreslår att cirka 3,6 miljarder euro, (cirka 0,5 miljarder euro per år) i fasta priser för 2018 anvisas för det nya programmet för den inre marknaden och cirka 1,9 miljarder euro för Invest EU-fonden.

Tabell 2. Fördelning av medel i det nya programmet för den inre marknaden, miljarder euro.

	2021–2027
--	-----------

Varor och tjänster	0,39
Konkurrenskraft och små och medelstora företag (COSME ¹ utan InvestEU-fonden stöd)	0,88
Standardisering	0,19
Konsumenter	0,17
Statistik (ESTAT)	0,49
Människors, djurs och växters hälsa	1,48
Sammanlagt	3,60

Under InvestEU-fonden samlas en grupp nuvarande fonder vars mål för den beviljade finansieringen är att öka antalet arbetsplatser samt investeringarna och innovationerna. Syftet är att öka transparensen i finansieringen och möjliggöra en bättre allokering. Med InvestEU-fondens bidrag som beviljas små och medelstora företag främjas målen i programmet för den inre marknaden.

Syftet är att med hjälp av programmet för den inre marknaden förbättra verksamheten på den inre marknaden. Genom programmet tillhandahålls en smidigare budgetram med syfte att skydda den välfungerande inre marknaden på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt. Med hjälp av programmet är det möjligt att kombinera och använda medel effektivare, undvika överlappningar och inrikta finansieringen med bättre resultat än tidigare. I programmet sammanförs verksamheter som tidigare har finansierats genom fem olika program om konkurrenskraft för företag, konsumentskydd, kunder och slutanvändare i finanssektorn samt utformning av unionens politik i fråga om finansiella tjänster och livsmedelskedjan. Avsikten är att ur programmet anvisa 41 procent för hälsoskydd, 24 procent för konkurrenskraft, 14 procent för utveckling av statistik, 11 procent för utveckling och förvaltning av den inre marknaden, 5 procent för utveckling av standarder och 5 procent för ökad konsumentssäkerhet.

Med programmet för den inre marknaden:

- främjas konsumenternas intressen och säkerställs en hög nivå av konsumentskydd och produktsäkerhet bland annat genom att konsumenters, företags och medborgarsamhällets inflytande stärks, behöriga tillsynsmyndigheter, konsumentorganisationer samt samarbetsåtgärder stöds, genom att tillgången till rättslig prövning säkerställs, tillräcklig information om marknader och konsumenter tillhandahålls och genom att delaktigheten för olika aktörer i utarbetandet av en politik gällande finansiella tjänster förstärks;
- beviljas tilläggsstöd för *små och medelstora företag* utgående från erfarenheter av det nuvarande COSME-projektet om företags konkurrenskraft och om små och medelstora företag i syfte att öka och utvidga verksamheten över statsgränserna;
- stöds en säker produktion av livsmedel, förebyggande och utrotande av djursjukdomar och växtskadegörare och djurens välfärd, främjas tillträdet till marknaden för EU:s livsmedelsproducenter och exporten till tredje länder samt stöds livsmedelsindustrin;
- *stärks samarbetet mellan medlemsstaterna och kommissionen* i syfte att genomföra EU: regelverk, stöda de europeiska standardiseringsorganisationerna i utvecklingen av *standarder* som berör aktuella och kommande krav;

¹ Program för företagens konkurrenskraft och små och medelstora företag (COSME)

- *förstärks kommissionens datatekniska verktyg och kompetenser* för övervakning av efterlevnaden av konkurrensregler i den digitala ekonomin, koncentreras samarbetet med medlemsstaternas myndigheter och domstolarna;
- *beviljas finansiering för nationella statistikinstitut* så att dessa kan producera och sprida statistik som behövs för beslutsfattandet till alla verksamhetsområden.

3 Förslagets konsekvenser

3.1 Konsekvenser för lagstiftningen

Det handlar om förslag till EU-förordningar som är direkt tillämpliga i medlemsstaterna. Det bedöms att förordningarna inte medför behov av att ändra den nationella lagstiftningen.

3.2 Övriga konsekvenser

3.2.1 Programmet för ett digitalt Europa

Enligt kommissionens konsekvensbedömning (SWD(2018) 305) och sammanfattningen av den (SWD(2018) 306) spelar offentliga åtgärder en nyckelroll när målet är verksamhet för gemensamma intressen, gemensamma sociala utmaningar och allmänt främjande av innovation. I Europa råder en tydlig investeringsklyfta i efterfrågan och utbudet av den nyaste teknologin. Utvecklingen av digitala kapaciteter förutsätter investeringar i de teknologier som behövs och bästa användningen av dem på ett interoperabelt sätt samt investeringar i avancerad digital kompetens.

Syftet är att programmet kan sättas in omedelbart då programperioden inleds 2021. Programmet förvaltas direkt via kommissionen och dess avdelningar samt via genomförandeorganen eller indirekt i enlighet med artiklarna 70 och 71 i budgetförordningen. Programindikatorerna grundar sig på Desi-index (Digital Economy and Social Index) som mäter den digitala omvandlingen i EU och utöver detta definieras indikatorer som är exaktare än andra för programmet för ett digitalt Europa.

Genomförandet sker särskilt i form av fleråriga arbetsprogram och som finansiering eller gemensamma offentliga upphandlingar som ingår i dem. Dessutom antar kommissionen utgående från medlemsstaternas förslag ett beslut om digitala innovationsknutpunkter som väljs i första skedet och som uppfyller kriterierna och som kan stödas i form av bidrag.

Det är inte möjligt att bedöma alla kostnadseffekter i det här skedet, till exempel en eventuell framgång bland de finländska aktörerna i ansökningsförfarandet ökar sannolikt behovet av nationell medfinansiering.

3.2.2 Program för den inre marknaden

Med hjälp av programmet för den inre marknaden är det möjligt att sammanföra program som tidigare varit skilda från varandra och använda medlen effektivare och att undvika överlappningar samt inrikta finansieringen med bättre resultat än tidigare. Genom sammanföring av program kan konsekvensen och integreringen gällande åtgärderna förbättras. Samtidigt minskas antalet olika och utspridda finansiella regler.

Det föreslagna programmet genomförs i huvudsak genom direkt förvaltning, särskilt bidrag, priser och upphandlingar. Avsikten är att genomförandeorganen genomför delar av

programmet. Det här gäller särskilt åtgärder i anslutning till företags och små och medelstora företags konkurrenskraft, utbildning om människors och djurs hälsa och växtskydd inom hela livsmedelskedjan och stöd för djurens välfärd. Programmets effekter kommer att bedömas i en mellanutvärdering och en slutlig utvärdering samt genom fortlöpande övervakning av en uppsättning avancerade centrala prestationsindikatorer. I dessa utvärderingar kommer programmets effekter i praktiken att bedömas utgående från indikatorer och mål samt en detaljerad analys av i vilken grad instrumentet kan anses vara relevant, effektivt och ändamålsenligt, ge tillräckligt mervärde för unionen och vara förenligt med unionens övriga politik. Genom detta program ska samarbetet mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter och mellan dessa och kommissionen och de decentraliserade byråerna förstärkas.

Ytterligare rationalisering uppnås genom att alla centralt förvaltade finansieringsinstrument på EU-nivå samlas i InvestEU-fonden. De lånegarantier för små och medelstora företag som tidigare tillhandahölls genom Cosmeprogrammet kommer därför nu att tillhandahållas genom delen för små och medelstora företag i InvestEU. Mottagarna av finansiering genom skuld- och egetkapitalinstrument inom Cosmeprogrammet kommer att garanteras fortsatt finansiellt stöd och en smidig övergång till InvestEU-fonden.

De eventuella kostnadseffekterna på det nationella förvaltningsarbetet i genomförandeorganen kan inte utvärderas i det här skedet.

4 Rättslig grund

Förslaget till program för ett digitalt Europa baserar sig på artikel 173.3 och artikel 172 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF).

Den rättsliga grunden för programmet för den inre marknaden utgörs av artikel 114, artikel 43.2 och 168.4.b och artiklarna 173 och 338 (EUF).

5 Subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen

5.1 Programmet för ett digitalt Europa

Programmet syftar till att utnyttja synergier som uppnås genom summan av grundläggande delar av den digitala ekonomin, inbegripet smart datorinfrastruktur och datainfrastruktur, cybersäkerhet, artificiell intelligens, avancerade digitala färdigheter och tillämpningar inom näringslivet och områden av allmänt intresse. Programmet för ett digitalt Europa strävar efter att i samarbete möta utmaningar på nationell nivå där de kritiska investeringarna är för storskaliga för enskilda medlemsstater. Utan åtgärder på EU-nivå och deras gemensamma finansiering och koordinering kommer investeringarna inte att kunna genomföras i den omfattning som behövs och EU riskerar att förlora sin konkurrenskraft.

Programmet för ett digitalt Europa är nytt och sålunda baseras detta förslag inte på en utvärdering av ett tidigare program. I förslaget har emellertid till exempel mellanutvärderingar av närallgigande program som till exempel fonden för ett sammanlänkat Europa och en digital inre marknad utnyttjats. Med de finansiella medel och programramar som har funnits tillgängliga för programmen har de digitala utmaningarna endast delvis kunnat hanteras. Resultaten av samråden visar att det finns stöd för ett effektivare och enhetligare sätt att maximera den digitala omvandlingens vinster.

Enligt kommissionen är det oundvikligt att agera på EU-nivå för att tillräcklig skala ska uppnås i planeringen av åtgärderna, den gemensamma finansieringen och koordineringen samt när det gäller att säkerställa att vinsterna fördelas i alla delar av EU. Åtgärder som har

koordinerats i samverkan minskar överlappningar och ökar synergier mellan finansiering och åtgärder.

Programmet för ett digitalt Europa kompletterar och har synergier med de flesta andra instrument som föreslås för budgetramen 2021—2027, bland annat Horisont Europa, Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF2), EU Values Fund, Programmet Kreativa Europa, InvestEU -fonden, COSME, Erasmus+ och Europeiska fonden för justering av globaliseringseffekter, strukturfonderna och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Syftet är att programmen strömlinjeformat tillsammans effektiviserar de digitala investeringarna och utvidgar deras effekter. Målet är att öka nyttoeffekterna för medborgarna och främja tillväxt och uppkomsten av arbetsplatser. Vid sidan om synergier som eftersträvas är målet även att undvika överlappningar.

Programmet Horisont Europa till exempel täcker FUI-investeringar för artificiell intelligens och högpresterande datorsystem som i egenskap av områden skulle utgöra de kritiska prioriteringarna i programmet för ett digitalt Europa. I programmet för ett digitalt Europa är syftet emellertid att utgående från resultaten av forskning och innovation skapa den infrastruktur som behövs och stöda införandet och uppbyggnaden av digital kapacitet.

Statsrådet anser att förslaget överensstämmer med proportionalitets- och subsidiaritetsprincipen.

5.2 Programmet för den inre marknaden

Enligt kommissionen kan unionen eller medlemsstaterna inte på egen hand uppnå målen i förslaget gällande en rättslig ram för en fördjupad och mer rättvis inre marknad. Kommissionen vill på ett sammanhängande sätt säkerställa att individer, konsumenter och företag har samma rättigheter och möjligheter i hela EU. Det behövs gemensamma regler och europeiskt samarbete för att kommissionen och de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna ska kunna arbeta på ett sammanhängande sätt på den operativa nivån. Samarbete och samordning i en så hög grad som krävs kan enligt kommissionen endast uppnås genom ett centraliserat tillvägagångssätt, helst på unionsnivå. Kommissionen framhäver att det nya programmet för den inre marknaden endast kan genomföras genom aktivt samarbete mellan medlemsstaterna. Verksamheterna inom ramen för det föreslagna programmet är mer kostnadseffektiva än om alla medlemsstater skulle göra enskilda samarbetsarrangemang på bilateral eller multilateral basis.

Mer än hälften av de föreslagna budgetmedlen kommer att avsättas för kapacitetsuppbyggnad och för att underlätta gemensamma åtgärder mellan medlemsstaterna och mellan deras behöriga myndigheter, kommissionen och de decentraliserade byråerna. Vidare kommer programmet att finansiera mekanismer som gör det möjligt för företrädare för individer, konsumenter och företagsrepresentanter att bidra till beslutsfattandet. Med programmet förstärks också utbytet och spridningen av expertis och kunskap. Enligt kommissionen är inga åtgärder mer långtgående än vad som är absolut nödvändigt för att nå programmets mål. Enligt kommissionen kan programmets mål uppnås på ett mycket mer proportionellt sätt på unionsnivå än på medlemsstatsnivå.

Statsrådet anser att förslaget överensstämmer med proportionalitets- och subsidiaritetsprincipen.

6 Den nationella behandlingen av förslaget och behandlingen av förslaget i Europeiska unionen

Statsrådet har i ett e-brev av 7.5.2018 informerat Riksdagen om kommissionens meddelande om EU:s fleråriga budgetram och Finlands tillhörande preliminära ställningstaganden. Programmet för ett digitalt Europa och programmet för den inre marknaden ingår i rubrik 1. Inre marknad, innovation och digitalekonomi.

Kommissionen lägger fram sina förslag gällande den fleråriga budgetramen 2021—2027 i Allmänna rådet 29.6 och i Europeiska rådet 28—29.6.

Förslaget till program för ett digitalt Europa behandlas i rådets arbetsgrupp för telekommunikation och informationssamhället och i Allmänna rådet. De övriga rådskonstellationerna har möjlighet att lägga fram sina synpunkter skriftligt för allmänna rådet. Förslaget om den inre marknaden kommer att behandlas i rådets industriarbetsgrupp från och med 22.6 och i rådskonstellationen för konkurrenskraft.

Utkastet till U-skrivelse om ett digitalt Europa har 14—15.6.2018 behandlats i skriftligt förfarande i sektionen för den inre marknaden (EU8), den näringspolitiska sektionen (EU13) och i sektionen för kommunikation (EU19) som är underställda kommittén för EU-ärenden.

Utkastet till program för den inre marknaden har behandlats i ett skriftligt förfarande i sektionen för den inre marknaden (EU8) 15—18.6.2018.

Europaparlamentet har inte ännu meddelat vem som kommer att vara föredragare av förslagen eller i vilka utskott det kommer att behandla förslagen.

7 Ålands behörighet

Det handlar om förslag till EU-förordningar som är direkt tillämpliga i medlemsstaterna.

Med beaktande av fördelningen av behörigheten mellan riket och landskapet Åland gäller förslaget till förordning om ett program för den inre marknaden, konsumentskydd, främjande av konkurrens, livsmedelssäkerhet, växtskadegörare, djurskydd, standardisering och statistik. Enligt 27 § 10 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har Riket behörighet i fråga om främjande av konkurrens och konsumentskydd. I 18 § 17 punkten i självstyrelselagen har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om djurskydd. Undantag är i enlighet med 27 § 31, 32 och 33 punkten smittsamma sjukdomar hos husdjur, förbud mot införande av djur och djurprodukter och förebyggande av införsel av växtförstörare till landet som hör till rikets behörighet. Enligt 27 § 19 och 38 punkten hör standardisering och statistik till rikets behörighet. Enligt 18 § 24 punkten är landskapet behörigt för statistik om förhållandena i landskapet.

8 Statsrådets ståndpunkt

8.1 Programmet för ett digitalt Europa

Statsrådet förhåller sig på allmän nivå positivt till förslaget och dess mål. Europas konkurrenskraft ska förstärkas och då är en insats på EU-nivå för innovationer, forskning, kompetens och investeringar viktig.

Statsrådet ser programmet för ett digitalt Europa som en väsentlig förbindelse för EU i stödet av den digitala omvandlingen. Särskilt satsningar på strategiska projekt som till exempel artificiell intelligens och cybersäkerhet och på digital information och digitala färdigheter stöder EU:s tillväxt och konkurrenskraft.

Statsrådet anser att programmet för ett digitalt Europa anknyter till mål som är viktiga för Finland, som t.ex. omfattande tillämpning av digitalisering och artificiell intelligens och utveckling av digitala kapaciteter och digital kompetens. Programmet ska i omfattande utsträckning medföra fördelar för medborgare, företag, den offentliga sektorn och andra relevanta aktörer. Det är särskilt viktigt att se till de små och medelstora företagens och mikroföretagens möjligheter att utveckla sina kompetenser. Det är viktigt att främja deltagandet för företag av olika storlek och företagens ekosystem och tillväxtproblem i vilka utöver företag också till exempel universitet, forskningsorganisationer och städer ingår. Dessa kan för sin del på ett viktigt sätt främja kanaliseringen av fördelarna med den digitala omvandlingen.

Statsrådet anser det viktigt att det i EU skapas en gynnsam omvärld för tillämpningen av artificiell intelligens som uppmuntrar till investeringar och garanterar en internationell konkurrenskraft för företagen. I detta ingår också inrättande av digitala innovationsknutpunkter på områden och utveckling av deras nätverk. Det är viktigt att det i inledningsskedet åtminstone finns en digital innovationsknutpunkt i varje medlemsstat. Senare och när nya innovationsknutpunkter väljs bör den höga kompetensen i anslutning till programmets mål särskilt framhävas.

Det är också viktigt att Europa följer med utvecklingen av högpresterande datorsystem och tillämpningen av dem. Cybersäkerheten, som utgör en av prioriteringarna i programmet, bildar en väsentlig grund för samhället som genomgår den digitala omvandlingen och för företagens digitala affärsverksamhet. Målet för den tekniska utvecklingen ska vara hela samhällets bästa och en innovation som ökar antalet högklassiga arbetsplatser och förbättrar levnadsförhållandena. Den digitala omvandlingen påverkar särskilt medborgarna och de ska beaktas från början i utvecklingen.

Statsrådet anser det viktigt att det i de fortsatta förhandlingarna säkerställs att programmet för ett digitalt Europa och de andra programmen som omfattar Europas digitala åtgärder, till exempel Horisont Europa, Fonden för ett sammanlänkat Europa och ESR+, bildar en så tydlig och kompletterande helhet som möjligt samtidigt som överlappningar undviks. Den digitala omvandlingen gäller ett flertal områden och därför är det viktigt att med tanke på säkerställande av interoperabiliteten följa upp vilka teman inom den digitala ekonomin eller forskningen som omfattas av andra program. Statsrådet anser dialogen mellan de olika pelarna i programmet för ett digitalt Europa och mellan programmet för ett digitalt Europa och andra program för främjande av digitalisering viktig när det gäller att uppnå betydande effekter.

Statsrådet fortsätter att närmare analysera förslaget till förordning och preciserar sina ställningstaganden vid en senare tidpunkt. Det kommer att separat ta ställning till

dimensioneringen av finansieringen för kommissionens förslag som en del av budgetramshelheten.

8.2. Programmet för den inre marknaden

Statsrådet anser det viktigt att utvecklingen av den inre marknaden är ett väsentligt mål under EU:s följande programperiod 2021—2027 och detta har också beaktats i EU:s kommande budgetram.

Statsrådet anser att kommissionens förslag omfattar flera mål som överensstämmer med Finlands uppfattningar. Hit hör effektivare verkställande av lagstiftningen om den inre marknaden, stärkande av den digitala ekonomins konkurrenspräglade omvärld och förbättrad tillväxt och konkurrenskraft för EU. Förutom dessa mål bör även utvecklingen av EU:s tjänstemarknad stå i centrum av följande programperiod. Detta är synnerligen viktigt för EU:s konkurrensförmåga, eftersom största delen av värdeskapandet uppkommer från tjänster, särskilt digitala tjänster.

Statsrådet anser det bra att även små och medelstora företag utgör kritiska mål för åtgärderna i förslaget eftersom de har större svårigheter att dra nytta av den inre marknaden än stora företag. Statsrådet anser att frågorna i anslutning till livsmedelskedjan har förts in i förslagets mål på ett sätt som också motsvarar Finlands mål till exempel när det gäller att säkerställa livsmedelssäkerheten.

Statsrådet fortsätter att närmare analysera förslagen till förordning och preciserar sina ställningstaganden vid en senare tidpunkt. Det kommer att separat ta ställning till dimensioneringen av finansieringen för kommissionens förslag som en del av budgetramshelheten.